

Tavşan kılıklı amcadan korkuyorum anne

ABD'nin Idaho eyaletinde tavşan kostümü giyen bir adam, çocukları korkutunca polisten uyarı aldı. 34 yaşındaki William Falkingham'ı tavşan kostümü içinde bir ağacın arkasından çocuğuna silah işareti yaparken gören bir kadın derhal polise gitti. Komşular rahatsızlıklarını belirtirken, polisten tavşan kostümü giymeme uyarısı alan adam, 'kostümü giymenin hoşuna gittiğini, fakat endişeleri anladığını' söyledi.

Seksi olmak ömürlerinden yiyor

Seksi kuşlar, diğer kuşlardan daha çabuk yaşlanıyor. *Ecology Letters* dergisinde yayımlanan araştırmaya göre, eş çekmek için süslü tüylerini sergileyen kuşlarda yaşlanma etkileri daha hızlı. Fas'ta Kuzey Afrika toy kuşunun cinsel davranışları ve üreme yetisi üzerine yapılan on yıllık çalışma, ne kadar gösterişlilerse erkek kuşların sperm kalitesinde yaşlanmaya bağlı düşüşün de o kadar çabuk olduğunu gösterdi.

20 Soru

Mehmet Turgut

Fotoğrafçı

1 En sevdiğiniz kelime nedir?

Fikir

2 Nefret ettiğiniz kelime nedir?

Bencil

3 Ne sizi heyecanlandırır?

Zor

4 Heyecanınızı ne öldürür?

Hayat konsantrasyonu olmayan insanlar

5

En sevdiğiniz ses nedir?

Elektrogitar sesi

6

Nefret ettiğiniz ses nedir?

Özensiz ve düzensiz bütün sesler

7

Hangi mesleği yapmak istemezsiniz?

Fotoğrafçılık dışında hiçbir meslek yapmak istemem

8

Hangi doğal yeteneğe sahip olmak isterdiniz?

Tüm enstrümanları çalabilmek isterdim

9

Kendiniz olmasaydınız kim olurdu?

Olmazdım

10

Nerede yaşamak isterdiniz?

Şu an yaşadığım yerde

11

En önemli kusurunuz nedir?

Çok sık olmasa da

Göçebelik ruhunun müziği

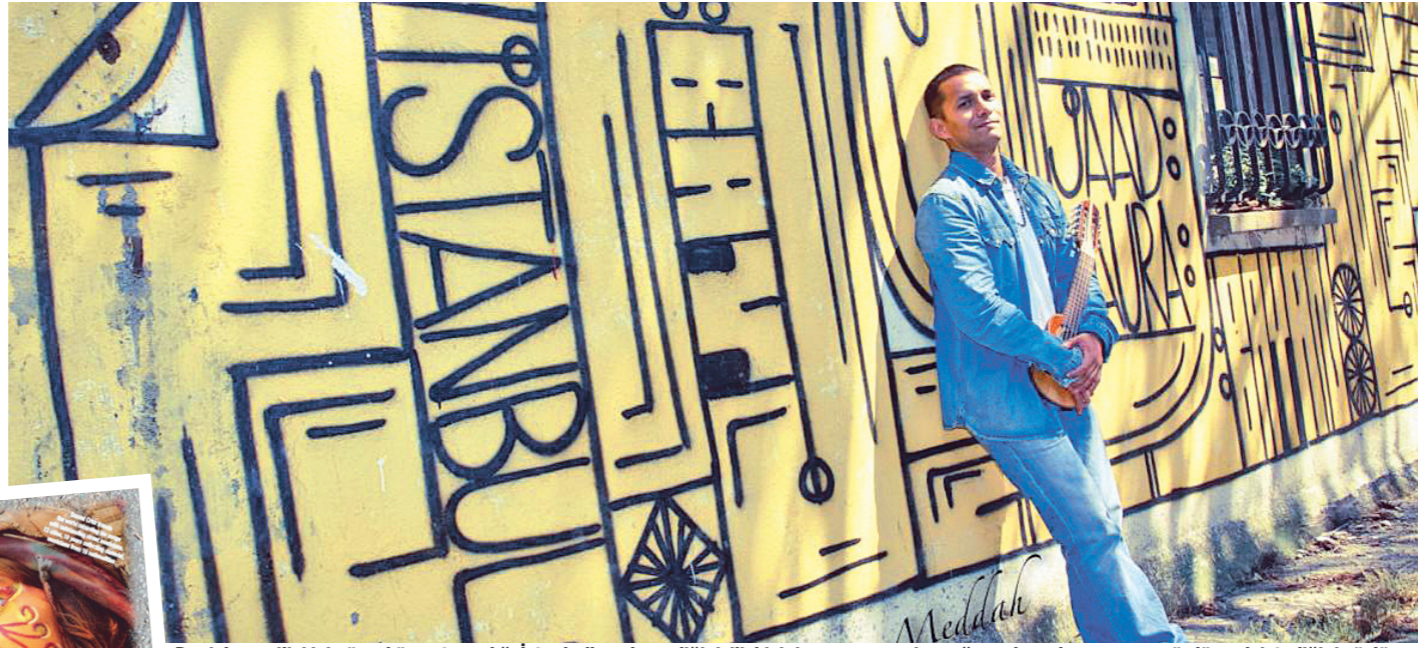
Daniel Cruz, Kolombiyalı bir müzisyen... Almanya, İspanya, Çin, Britanya ve Türkiye'den sokak müzisyenleriyle derlediği albümü *Gypsyhood*, aynı zamanda toplumsal bir ayna

Siz müzik çalarınızda bir parçadan diğerine atlıyorsunuz. Daniel Cruz ise önce sokak müzisyenleriyle iletişime geçiyor, uzun mesajlaşmaların ardından onlar için özel bir parça besteliyor, ardından mümkünse ucuz tarifeli bir havayolu şirketinden uçak biletini ayarlıyor ve parçayı her seferinde ayrı bir ülkenin sokak müzisyenleriyle beraber yorumlamak için yola çıkıyor. Hani müzik hakkında yazıp çizenlerin devamlı kullandığı "sizi yolculuğa çıkaran bir albüm" veya "her parçanın ayrı bir hikayesi var" gibi klişeleşmiş tabirler vardır ya, işte bu tanımlamaların anlam kazandığı bir albüm varsa, o da *Gypsyhood*...

"Çingenelik duygusu" diye çevirebileceğimiz *Gypsyhood*'un öyküsünün ardında müziğin göçebelerinin peşine takılan göçebe bir sanatçının serüveni yatıyor. Daniel, Kolombiyalı... "İnsanların soğuk ve kapalı olduğu yüksek rakımlı Bogota'dan". Üç yıldır yaşadığı Türkiye'de ise "yerleşik" hayata alışmaya çalışıyor. Hayatının neredeyse sekiz yılını ve birikimlerinin önemli bir bölümünü harcadığı *Gypsyhood* albümünü burada da piyasaya sürmek için yine büyük bir gayret vererek Türkiye'nin tüm alengirli bürokratik işlemleriyle tek başına boğuşmuş. Memleketi Kolombiya'dan sonra Çin, Almanya, İspanya, Britanya ve nihayet kalbinde ayrı bir yer edinen Türkiye'de de bu projesini müzikseverlerle paylaşabilmek için aştığı tüm engelleri anlatırken ise adeta gözleri parlıyor...

Müzikle sosyal araştırma

Daniel'e albümü nasıl tanımlarsın diye sorduğumuzda "bir CD ile sosyal bir araştırma" yanıtını alıyoruz. Zira *Gypsyhood*'a, Daniel'in Londra'da bir müzik okulundaki yüksek lisans tezi vesile olmuş. Müzik bestelemek burada hem sokak müzisyenleriyle tanışmak ve

Daniel, sevgilisi için üç yıl önce taşındığı İstanbul'u çok sevdiğini, ilişkisinin sona ermesine rağmen burada yaşamayı sürdürmek istediğini söylüyor.

onların hayatını tanımak için bir bahane, hem de araştırmanın nihai amacı. Zamanla CD'nin daha

çok önem kazandığını anlatıyor Daniel: "Ancak işin araştırma boyutu da her zaman bunun içindeydi: Katılımcı gözlem, yani müzisyenle oturmak, konuşmak, mülakat yapmak, gerçek bir sosyolojik inceleme için gerekli olan her şey. Yol masraflarımı cebimden ödüyordum. Onlara da para ödemeyi teklif ediyordum. Çoğunluğu "sen öğrencisin bizim için bu bir zevk" diyerek kabul etmedi. Varrırmaz ilk işim bestelediğim parçaya onların getirdiği yorumu dinlemektir ve genellikle düşündüğümde çok farklı bir şey ortaya çıkıyordu. Ertesi sabah sekizden itibaren işe koyuluyorduk ve orta yolda birleşene kadar beste üzerinde çalışıyorduk. *Gypsyhood*'un güzelliği de bu: Şarkılar ne benim ne de onların, ama ortak ürünüdür".

Kimileri ekmeğini kazanıyor Kimileri dostluk için çalıyor

Kolombiyalı Blacky, kazandığı parayla ancak karnını doyuruyor. Sokak onun yalnızca iş adresi değil, aynı zamanda

yuvası. Daniel, Blacky'nin bundan on yıl önce bir deha olduğunu söylüyor, "ama şimdi" diyor Daniel "uyuşturucu ve alkol yüzünden eski halinden eser kalmadı".

LOU-d-CAGE grubu ise; bir bankacı, bir ilkokul öğretmeni bir de müzisyenin keyif mesaisi... "Onlar sadece dostluk için bir araya geliyor" diye anlatmayı sürdürüyor Daniel, "Her iki ucu da gördüm. Netty Rhodes mesela teolog, ilahiyat fakültesinde okuyor ve Londra metrosunda barok müziği çalıyor. Grup Kadıköy'ün elemanları ise nezaretten müzik çalarak çıkmış. Bazı yerlerde sokaklarda çalmak yasak olduğu için polis onları gözaltına almış ama sonra çaldıklarını beğenince "hadi çıkın" demişler... Böyle olağanüstü hikayeler dinledim."

Gypsyhood sadece sosyal sınırları veya ülke sınırlarını değil, müzik tarzları arasındaki sınırları da kaldırıyor. Albüm böylesine bir projeden beklenebileceğinin aksine sokak müzisyenlerinin folklorik parçalarının bir yapbozundan ibaret bir çeşit belgesel değil, tam tersine kendi ruhu olan bir yapımdır. Her parça farklı bir grup için ayrı ayrı bestelenmiş ve onlarla sil baştan yorumlanmış:

"Albümü tek bir paragrafta anlattığım zaman bazen bir yanlıgı oluyor: İnsanlar benim sokak müzisyenlerinin yanına giderek mikrofonu açıp onları kaydettiğimi sanıyor. Ama böyle olsa benim gerçek anlamda hiçbir katkı olmazdı. Eğer sen günde 200 kere *Let it be*'yi çalarsan bunu fena yapmazsın değil mi? Ben de gelip kaydedersen güzel bir parça olur. Ama eğer ki ben daha önce hiç dinlemediğim ve senin tarzın olmayan yeni bir şarkıyla gelirim, o zaman projede kendime bir yer yaratmış olurum. Örneğin Ortaçağ müzikleri çalan Portekizli gruba tekno bir parça göndermişim..."

Daniel'in izlediği bu yöntem sayesinde her parçada farklı öğeler harmanlanmış. *Çingene* isimli bir parçadan Roman havası mı bekliyordunuz? O zaman bahsettiğiniz Romanlar kendilerine New Orleans'ı mesken edinmiş olmalı, çünkü parça son derece groovy... Blues ile reggaeton, samba ile funk birbirleriyle karışmış ama sanki kazara, tesadüfi ve doğal bir biçimde.

Daniel, kolay dinlenebilecek parçalar bestelemeye de önem verdiğini anlatıyor: "Proje etnik müzik değil. Çok etnik ve farklı bir şey yaparsan dinleyici

kitlen daralır. Farklı bir proje yapalım istedim ama farklı bir şey yaratmak değil. Pop ve popüler kültürden, rapten, bluesdan öğeler var. Burada yaratıcılığın kaynağı işbirliği."

Dünya Kupası'nda Gypsyhood

Sokak müzisyenleriyle beste yapma fikri, Daniel müziğe ilk adımlarını attığında filizlenmiş. Kolombiya'da orta halli bir ailenin çocuğu olan Daniel'in önünde müzisyen olmak gibi bir seçenek yokmuş. Devlet memuru babası, çocuklarını üniversiteye parasız gönderebilme fırsatından yararlanarak Daniel'in mutlak suretle okumasını istemiş. Kimya Mühendisliği fakültesinde okuduğu dönemde, yıllar boyunca üniversiteye gidiş-dönüş yolunda ufak ufak şarkılar bestelemeye başlamış. Bir gün yolda yürürken hayatını değiştiren bir olay gerçekleşmiş: Meksika'da müzisyenler için bir değişim programının ilanını görmüş. Büyük bir titizlikle başvurusunu hazırlamış. 73 kişi arasından kazanan o olmuş... Daniel'e göre yeteneğinin ötesinde, "başvuru nasıl hazırlanır onu bildiği" için. Meksika'da kaldığı sekiz ay boyunca onu kanatlarının altına alan bir grup virtüöz müzisyenle tanışmış. Daniel bu dönemi şöyle anlatıyor: "Rocky'nin Apollo ile maça çıkmadan önce hazırlandığı sahneler vardı ya, ben de adeta öyle idman yapıyordum. Üç ayrı hocadan ders alıyordum, haftada birkaç kez de grupla beraber çalışıyordum." Ardından tek bir albüm için katedilen on binlerce kilometre, piyasaya sürmek için yıllarca sarf edilen çaba...

Tüm bu çalışmasının semeresini, albümünün Almanya'da bu sene yapılan Kadınlar Dünya Kupası'nda statlarda ve radyolarda yaklaşık üç buçuk milyon dinleyiciye çalınmasıyla alan Daniel, *Gypsyhood*'un içinde iki önemli mesaj yattığını söylüyor: İşbirliğinin sihri ve asla pes etmemek.

